

Asia: VN/4330/2018

Suullisen todistelun vastaanottaminen tallenteelta. Videotallennustyöryhmän mietintö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pohjois-Savon käräjäoikeus viittaa aikaisemmin annettuihin lausuntoihin, erityisesti Kymenlaakson, Etelä-Karjalan ja Pirkanmaan käräjäoikeuksien lausuntoihin.

Sinänsä puolustettavina ja kannatettavina pidettävien tavoitteiden, kuten todistelun laadun paranemisen ja oikeudenkäynnissä kuultaville aiheutuvan haitan ja vaivan vähenemisen, vastapainona hahmoteltu järjestelmä on niin perustamiskustannuksiltaan, käyttökustannuksiltaan kuin sen vaatimine lisäresursseineen suhteettoman kallis. Jatkovalmistelussa tulisi harkita esimerkiksi yksinomaan äänitallenteisiin perustuvaa teknistä järjestelmää yhdistettynä joustaviin hovioikeusprosessia sääteleviin normeihin tai sitten yksinkertaisesti pyrkiä kehittämään tuomioistuinprosesseja niin, että todistelu terävöityy ja keskittyy olennaiseen ja että kuuleminen on entistä paremmin mahdollista etäyhteyksin kuultavia mahdollisimman vähän haitaten, minkä Korona-pandemia on osoittanut mahdolliseksi ja toimivaksi.

Tuomioistuinprosessit ovat pahimmillaan hitaita ja jäsentymättömiä ja oikeudenkäynnit kalliita. Viime aikoina julkisuudessa on jälleen etsitty tähän "juurisyytä". Nyt hahmotellulla uudistuksella ei todennäköisesti saavuteta olennaisia myönteisiä vaikutuksia tässä suhteessa, pahimmillaan voi käydä päin vastoin käräjäoikeuden todistelun entisestään paisuessa ja oikeuden keskittyessä sen indeksointiin.

Tuomarit joutuvat nykyään toimittamaan ison osan istunnoista ilman käräjäsihteeriä tai muuta avustavaa henkilökuntaa, mikä on istunnossa hallittavana olevan tekniikan lisääntyessä yhä haasteellisempaa. Tuomarin pitäisi käräjäoikeuden istunnossa kyetä keskittymään ydintehtäväänsä: muodolliseen ja materiaaliseen prosessinjohtoon, juridiseen analyysiin, näytön arviointiin ja lopputulokseen. Käräjäoikeuden istuntojen tallentaminen ja niiden kattava indeksointi edellyttävät

välttämättä vakinaisen avustavan henkilökunnan eli kärjäsihteereiden lisärekrytointia. Kärjänoitaareita ei ole mielekästä käyttää tällaisessa tehtävässä. On valitettavan epätodennäköistä, että riittävä panostus tuomioistuinten henkilöresursseihin tosiasiaassa tapahtuisi.

Nieminen Juha
Pohjois-Savon kärjäoikeus